

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане академичната длъжност „доцент” по професионално направление 4.4. Науки за земята /Физическа география и ландшафтна екология/, обявен с решение на Академическия съвет на СУ „Св. Кл. Охридски” от 18.04.2018 г. (Протокол №9) за нуждите на катедра „Ландшафтознание и опазване на околната среда“ в ДВ бр. 44/29.05.2018 г. с единствен кандидат гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова, преподавател в катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда” в Софийски университет „Св. Кл. Охридски”

от доц. д-р Александър Тодоров Сарафов,
Софийски университет „Св. Кл. Охридски”, катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда”, избран за изготвяне становище на първото заседание (14.09.2018 г.) от Научно жури, определено със Заповед № РД 38-385/11.06.2018 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Кл. Охридски”

Подадените документи са в съответствие с изискванията на чл. 56 от ЗРАСРБ и чл. 114 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” според Комисия и с мое участие, назначена със Заповед РД 38-422/20.06. 2018 г., допуснала гл. ас. д-р Чолакова до участие в конкурса за доцент. Спазени са всички процедури по обявяването и провеждането на конкурса.

Кандидатката е щатен преподавател в катедра „ЛОПС” от 01. 02. 2002 г. и доктор по научна специалност 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтознание) от 05.12. 2016 година. Преди постъпването в катедрата е била екскурзовод, преводач и научен консултант в издателство. З. Чолакова има 19-годишен трудов стаж като преподавател.

Участва в конкурса с предложени за рецензиране научни публикации, генерирани списъци с участия в конференции, проекти и научни ръководства от системата „Авторите“ в СУ „Кл. Охридски“, обобщено резюме на публикациите, списък на цитиранията от Университетска библиотека и авторска справка за приносния характер на трудовете. С кандидатката нямам общи публикации, което не ме поставя в ситуация „конфликт на интереси“. Основавайки се на представеното и съобразявайки се с Препоръчителните критерии за заемане академичната длъжност доцент в Геолого-

географски факултет установяваме покриване в различна степен изискванията на всичките наукометричните критерии, както следва:

Критерии	Изискване за доцент	Зорница Чолакова
1. Свързани с учебната дейност	а) разработване на лекционни курсове	в 4 специалности по 6 дисциплини
б) публикувани учебни материали за ВУЗ	учебни пособия или съавторство в поне един издаден учебник	„Карст и карстови природни комплекси“, 266 стр. IX, 2018 г
в) работа със студенти и докторанти	включително съвместна работа със студенти и докторанти в научноизследователски проекти, при което да има най-малко 3 защитили	ежегодно ръководене на обиколна учебна практика, 27 стажанти в Проект „Студентски практики“, 1 защитил
2. Свързани с научноизследователската дейност	а) участие в проекти	17 бр.
	участия с доклади на форуми	22 бр.
	б) съавторство монографичен труд	1 глава от книга
Допълнителни препоръчителни	а)най-малко 20 публикации, 5 с IF	54/1
	б)най-малко 10 невключени в дисерт.	37
	в) не по-малко от 10 цитата в издания с IF и/или 20 цитирания, от които 10 индексирани в Националната библиография на Р България	12 индексирани документа в Web of Science „Clarivate Analytics“, 1 в Scopus ELSEVIER, три в EBSCO; 11 публикации, отразени в библиотечни каталози в Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, 19 в Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“; 12 цитирания в Web of Science „Clarivate Analytics“, 6 в ProQuest Ebook Central, 1 в Springer Link и 73 установени от кандидата.

Сред приетите за рецензиране 46 научни труда, девет са самостоятелни, десет с един съавтор, 5 – с двама съавтори, десет – с трима съавтори, седем – с четирима съавтори, две с петима и три с шестима съавтори. Зорница Чолакова е водещ автор в 16 публикации. Научноизследователската дейност на кандидата за периода 2001–2018 се допълва от участието в 12 научни проекти: един проект към МОН, 10 към Фонд научни изследвания на СУ „Св. Кл. Охридски“ и едни съвместно с НИГГГ.

Монографичното самостоятелно оригинално издание, с което участва в конкурса (№I.1), систематизира познанието за карста и характеризира особеностите на проявлението в големите ландшафтни регионални единици на България. Предназначено е за студенти в бакалавърска програма по География в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, които изучават водения от нея избираем курс „Карстови ландшафти в България“. Самата учебна програма е подлагана на критичен

анализ съвместно със създателя на курса проф. Велчев на международен форум преди три години (№V.14). Изучаването на генезиса и развитието на карстовите форми, един от акцентите в научноизследователската дейност на Зорница Чолакова включва и конкретни картирания на карстови ландшафти във Врачанска планина (№IV.3), на карни форми в Мала планина (№VI.6) и теоретични на уязвимостта от процесите на замърсяване в околната среда (№IV.4). При една подялба на научното й творчество изследователските усилия в карстологията не се оценяват с най-голяма тежест. Равностойна е оценката за научната й продуктивност в още три научни области.

Към втората тематична група се отнасят двайсет годишните изследвания на миграцията и диференциацията на микроелементите в ландшафтно-геохимичните природни системи. Събираният материал и анализът на съдържанието на тежки метали в Лувисоли от Арбанашкото плато (№III.1), Умбросоли в Берковска планина, Камбисоли в Козница (№III.7), Ранкери, Рендзини и Делувиални във Влахина планина (№III.9, 10), Умбросоли, Камбисоли и Лувисоли в Чипровска планина (№III.11), в асоциации от ниско- и среднопланински почви в Малешевска планина (№III.12), в растителността и в дънните отложения и седиментите на речните тераси на реките Дългоделска Огоста (№III.12), Стакевска и Чупренска (№III.11), Лева (№VI.1), Искър (№№V.4, VI.3,4), сравнени с опробвания в басейните на Янтра и Струма (№V.2,3,5,7), са резултати в различна степен повлияни от техногенна дейност, допълващи вече известни и даващи нови данни, като публикуването и цитируемостта сертифицират научната им стойност. Ценен научен принос са установяването радиалната и латерална ландшафтно-геохимична структура със значение за геохимичния мониторинг на околната среда. Обобщаването на осреднените стойности на тежки метали от Камбисоли от проучените райони (№VI.2) води до извод за концентриране на всички изследвани елементи и до обявяване на ареалите им за фонови по отношение изследваните микроелементи. Подобно обобщаване за съдържанието им и в растителни проби от голяма територия с малък брой проби (№VI.5) не позволяват да се постигне пълнота в представяне биогеохимични особености.

Екогеохимичната част от трудовете на З. Чолакова анализират пространствените характеристики на съдържанията на тежки метали и металоиди с токсично въздействие върху компонентите на природната среда в горното поречие на река Огоста след закриване на рудодобива в началото на века. Уловени са незначителни сезонни колебания и високи съдържания на арсен и олово в руднични води, на цинк и мед в мляко, на арсен и в двете гранулометрични фракции в отпадъчни депа и заливни

тераси, така, както и в речни седименти (№№III.3, IV.2, V.6,8,10,13,VII.1,2,3,4,5). Извършена е оценка на подвижността, трансформацията и формите на арсена и оловото в орници на Флувисоли (№№ III,III.2). С приносен характер за науката и практиката са сведенията за увеличаването на лабилни арсенати и за трансформирането на оловото в по-слабо подвижни форми при прилагане на мелиорант хуматен тор за фиторемедиация на замърсени почви. (№№III.4, IV.1).

В съвместните публикации с колеги от ИКИТ – БАН, с колегите от Катедрата също, участието й картиране на естествени и антропогенизирани ландшафти е осезаемо заради отличните практически умения, а много добрите компютърни умения са водещи в ландшафтното картографиране на теренните резултати (№III.6,8,9,10,13), които оценявам за принос в ландшафтната екология на страната.

Член е на Българското географско дружество. Избрана е от Факултетния съвет на ГГФ за Член на Факултетната комисия по качеството в рамките на Университетския център по управление на качеството за Член на Комисия за изготвяне на нови вътрешни правила и критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Геологогеографския факултет при СУ „Св. Климент Охридски”.

В заключение, личната убеденост че гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова е уважаван преподавател и доказан учен, дават основание да препоръчам на членовете на Научното жури да гласуват с „ДА“ и предложат на Факултетния съвет на Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” да бъде избрана на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтна екология).

24 октомври 2018 г. София

Член на научно жури:

доц. д-р Александър Сарафов